

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. президента Науково-дослідного
інституту публічного права
д.ю.н, професор

С.О. Корос
«17» липня 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Кропивного Євгена Вікторовича на тему «Адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», затвердженої Вченою радою Науково-дослідного інституту публічного права від 21 листопада 2022 року (протокол № 15)

ВИТЯГ

із протоколу спільного засідання відділів актуальних питань філософії права та юридичної лінгвістики, науково-правових експертиз та законопроектних робіт, проблем публічного права, організаційного забезпечення наукових проектів і міжнародної діяльності Науково-дослідного інституту публічного права від «17» липня 2026 року.

Присутні 10 осіб:

Овчарук Сергій Станіславович – доктор юридичних наук, доцент, завідувач відділу проблем публічного права Науково-дослідного інституту публічного права – *головуючий на засіданні*;

Корос Сергій Олександрович – доктор юридичних наук, професор, в.о. президента Науково-дослідного інституту публічного права;

Боровик Андрій Володимирович – доктор юридичних наук, професор, віце-президент з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права;

Сорока Лариса Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу аспірантури і докторантури Науково-дослідного інституту публічного права – *науковий керівник*;

Куркова Ксенія Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права;

Луценко-Миськів Леся Ігорівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права;

Курило Інна Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права;

Козін Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права;

Шкарупа Костянтин Вікторович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права;

Даниленко Анна Олександрівна – доктор філософії за спеціальністю 081 Право, старший науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права.

Запрошені:

Кропивний Євген Вікторович – здобувач ступеня доктора філософії.

Порядок денний:

Публічна презентація здобувачем Кропивним Євгеном Вікторовичем наукових результатів дисертації на тему «Адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право та її обговорення з метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів.

Науковий керівник – **Сорока Лариса Володимирівна** – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу аспірантури і докторантури Науково-дослідного інституту публічного права.

Головуючий по цьому питанню – **Овчарук Сергій Станіславович** – доктор юридичних наук, доцент, головний науковий співробітник відділу Науково-дослідного інституту публічного права.

Слухали:

Здобувача наукового ступеня доктора філософії Кропивного Є.В. про результати дисертаційного дослідження. У своїй доповіді він обґрунтував актуальність обраної теми дисертаційної роботи, визначив мету, завдання, предмет, об'єкт та методи дослідження, розкрив структуру роботи та основні її положення, показав їх новизну, теоретичне та практичне значення. Здобувач наголосив на таких аспектах свого дослідження.

Адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності є актуальним напрямом дослідження, оскільки ця сфера відіграє важливу роль у розвитку економіки, туризму та забезпеченні соціального добробуту населення України. Зростання туристичного потоку, розвиток міжнародних контактів та підвищення вимог до якості послуг вимагають створення сучасного правового підґрунтя, яке б регулювало діяльність закладів громадського харчування та гостинності. Наразі в Україні відсутній

спеціальний закон, який би охоплював усі аспекти цієї галузі, що створює прогалини в правовому регулюванні й ускладнює її функціонування. Окрім того, з огляду на те, що Україна розробила Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу та 23 червня 2022 році стала кандидатом на вступ до Європейського Союзу своєчасною та необхідною є гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами та практиками в сфері громадського харчування та гостинності. В умовах інтеграції України в європейське співтовариство важливо розробити ефективні механізми правового регулювання, які забезпечать прозорість, відповідальність і сталий розвиток сфери громадського харчування та гостинності. Це дозволить підвищити конкурентоспроможність українських закладів на міжнародному ринку, залучити іноземні інвестиції та покращити якість послуг, що надаються громадянам і туристам.

Разом з тим, необхідним є розв'язання низки практичних проблем, таких як боротьба з харчовими відходами, забезпечення санітарних і безпечних умов роботи закладів, захист прав споживачів і працівників. Вивчення адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності дозволить розробити рекомендації для вдосконалення законодавства, враховуючи сучасні тенденції, інновації та запити споживачів. Це сприятиме не лише правовій визначеності, але й формуванню позитивного іміджу України як держави з високими стандартами обслуговування. На сьогодні, питання розкриття сфери громадського харчування та гостинності як об'єкту адміністративно-правового дослідження; принципів адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності; державної політики у сфері громадського харчування та гостинності; засобів адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності були розглянуті лише фрагментарно. Недостатня теоретична розробленість проблематики у цій сфері, її беззаперечна наукова значущість та актуальність зумовлюють потребу у проведенні поглибленого дослідження адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності.

Усе вищезазначене свідчить про актуальність і необхідність узагальнення теоретичного та емпіричного матеріалу, визначення напрямків удосконалення адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні та обґрунтування способів вирішення завдань, зазначених у цьому дослідженні.

Мета дисертаційного дослідження полягає в тому, щоб на основі аналізу чинного законодавства України, практики його реалізації та узагальнення основних положень праць науковців визначити засади адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні, а також запропонувати шляхи вдосконалення даного виду регулювання.

Відповідно до мети дослідження необхідно вирішити такі *завдання*:

- розкрити сферу громадського харчування та гостинності як об’єкт адміністративно-правового дослідження;
- виокремити види об’єктів сфери громадського харчування та гостинності;
- визначити принципи адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності;
- схарактеризувати державну політику у сфері громадського харчування та гостинності;
- розкрити нормативно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності;
- розкрити повноваження та компетенцію суб’єктів механізму адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності;
- визначити засоби адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності;
- узагальнити міжнародний досвід адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності;
- запропонувати напрямки вдосконалення адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності.

Наукова новизна отриманих результатів визначається тим, що дисертація є однією з перших спроб комплексно та системно з використанням сучасних методів пізнання та використанням новітніх досягнень науки адміністративного права дослідити адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень і висновків, зроблених особисто здобувачем. Зокрема:

вперше:

- визначено, що поняття «громадське харчування» і «ресторанне господарство» є спорідненими, але мають суттєві відмінності, що стосуються їхньої специфіки та обсягу: громадське харчування – це загальний термін, який охоплює всю сферу послуг, пов’язаних з приготуванням, подачею та продажем їжі і напоїв на комерційній основі. Цей сектор включає різноманітні заклади, від ресторанів і кафе до фаст-фудів, їдалень, кіосків та кейтерингових компаній. Громадське харчування має на меті задоволення потреб у харчуванні великої кількості людей, і його послуги орієнтовані на різні категорії споживачів з різними фінансовими можливостями. До цього сегменту можна віднести не тільки заклади високої кухні, а й заклади швидкого харчування, їдальні в школах, лікарнях, підприємствах, а також вуличні точки продажу їжі. Тоді як, ресторанне господарство є більш вузьким терміном, що описує частину сфери громадського харчування, яка зосереджена на ресторанах та подібних закладах (кафе, бари, бістро), що спеціалізуються на наданні більш високоякісних послуг з приготування і подачі їжі. Ресторанне господарство орієнтоване на створення комфортних

умов для відвідувачів, де значну увагу приділяється не тільки якості їжі, але й обслуговуванню, атмосфері закладу та загальному досвіду клієнтів;

- розроблено проєкт Стратегії (концепції) розвитку державної політики в сфері громадського харчування та гостинності в Україні на період до 2030 року;

- доведено необхідність прийняття спеціального нормативно-правового акту Закону України «Про гостинну індустрію»;

- запропоновано внести зміни та доповнення до: ч. 4 ст.4 Закону України «Про туризм» та доповнити підпунктом «гастрономічний туризм»; ч. 2 ст. 2 Закону України «Про інвестиційну діяльність» доповнити підпунктом 7 «принципу пріоритетності інвестиційної діяльності резидентами України»; п. 4 постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги на відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання» пунктом наступного змісту: «розташовані та проводять господарську діяльність на території, де ведуться бойові дії»;

удосконалено:

- теоретичні підходи до визначення понять: «сфера громадського харчування» – це галузь економіки, яка включає в себе підприємства та організації, що займаються приготуванням, продажем і подачею їжі та напоїв на комерційній основі з метою забезпечення споживачів якісними харчовими послугами, створення комфортних умов для прийому їжі, а також задоволення потреб людей у харчуванні поза домом. Вона охоплює різноманітні типи закладів, від ресторанів, кафе, барів і бістро до їдалень, столових, фаст-фудів і кейтерингових компаній; «державна політика в сфері громадського харчування та гостинності» – це система економічних, соціальних, екологічних та правових заходів, які визначають напрямки розвитку підприємств громадського харчування, готельного та ресторанного бізнесу, сприяючи створенню сприятливих умов для їх розвитку, підвищенню конкурентоспроможності та забезпеченню високої якості обслуговування для споживачів; «нормативно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності» – це система норм права, що урегульовують суспільні відносини розвитку та стабільного функціонування гастрономічної індустрії, захисту прав споживачів, якості та безпечності харчових продуктів і послуг, обслуговування, що гарантує споживачам безпеку та задоволення їхніх потреб та інтересів; суб'єкти адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності – це органи державної влади, органи місцевого самоврядування та інші уповноважені суб'єкти, що здійснюють управлінські, контрольні, правозастосовні та інші адміністративно-правові функції в сфері громадського харчування та гостинності, з метою забезпечення публічних інтересів, таких як безпека, якість харчових продуктів, розвиток інфраструктури, захист прав споживачів та забезпечення належних умов обслуговування;

– наукові положення щодо перспективних напрямків розвитку сфери гастрономічної індустрії: 1) інноваційний підхід до обслуговування, спрощення меню громадського харчування та наповнення його органічними продуктами; 2) запровадження соціального проекту «Громадська кухня»; 3) створення проекту «Карта місцевого постачальника»; 4) запобігання втратам харчових продуктів, організація пожертвувань надлишків та дозвіл клієнтам забирати нез'їдену їжу є важливими заходами для раціонального використання ресурсів і зменшення харчових відходів в Україні;

дістали подальшого розвитку:

– види об'єктів громадського харчування, які залежно від різних критеріїв запропоновано систематизувати за: 1) типом послуг: а) ресторани: елітні ресторани (fine dining); сімейні ресторани; тематичні ресторани; б) кафе: класичні кафе; кафе-кондитерські; кав'ярні; в) бари: коктейль-бари; спортивні бари; паби; г) фаст-фуди: мережеві ресторани швидкого харчування; локальні заклади швидкого харчування; 2) формою організації харчування: а) їдальні: промислові (на підприємствах); шкільні чи університетські; соціальні (для малозабезпечених верств населення); б) буфети; в) стріт-фуд (вулична їжа);

– класифікація принципів адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності: 1) конституційні принципи: законності; верховенства права; захисту прав людини та громадянина; соціальної справедливості; правової визначеності та стабільності; відкритості; 2) принципи бізнесової цілісності: координації; сталого розвитку; об'єктивності; взаємоузгодженості економічних інтересів операторів, суспільства і держави; визнання свободи господарської діяльності у сфері органічного виробництва та/або обігу органічної продукції; принцип переорієнтації спеціалістів сфери громадського харчування та гостинності; принцип розвитку застосування інноваційних технологій; принцип соціально орієнтованого бізнесу; принцип щедрості та доброзичливості по відношенню до гостей; принцип використання цифрових технологій для забезпечення безпеки та комфорту гостей; принцип постійного підвищення рівня освіти, забезпечення професійними кадрами; 3) принципи управління закладами сфери громадського харчування та гостинності: організація ефективного управління; фінансова ефективність; планування меню; інновації в обслуговуванні та продуктах; стабільність і розвиток; 4) принципи, що стосуються обслуговування в закладах сфери громадського харчування та гостинності: привітність і професіоналізм; швидкість обслуговування; персоналізований підхід; чистота і комфорт; реакція на зауваження і претензії;

– твердження, що адміністративні методи адміністративно-правового регулювання в сфері громадського харчування та гостинності – це сукупність способів, прийомів та заходів цілеспрямованого владно-організуючого впливу уповноважених суб'єктів публічної адміністрації на поведінку підпорядкованих об'єктів по реалізації завдань і функцій держави щодо

забезпечення життя та здоров'я споживачів, захисту прав приватного сектору, сприянні підвищенню якості та безпечності харчових продуктів тощо. Тоді як економічні методи адміністративно-правового регулювання в сфері громадського харчування та гостинності – це сукупність способів, прийомів та заходів, які використовують уповноважені суб'єкти публічної адміністрації з метою створення таких економічних умов, які сприяють підвищенню рівня ефективності, забезпечення конкурентоспроможності, стабільності та розвитку сфери громадського харчування та гостинності.

Після закінченні доповіді здобувачу присутніми були поставлені такі питання:

Запитання Куркової К.М.: Які основні проблеми адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні на вашу думку потребують першочергового вирішення?

Кропивний Є.В.: Дякую за запитання. До основних проблем належать недостатня системність нормативно-правового регулювання, відсутність єдиної комплексної державної політики розвитку сфери громадського харчування та гостинності, а також складність адміністративних процедур для суб'єктів господарювання. Удосконалення цієї сфери потребує не лише оптимізації дозвільних і контрольних механізмів, а й формування довгострокової стратегії розвитку, яка б враховувала інтереси держави, бізнесу та споживачів. Важливим напрямом є також впровадження цифрових технологій у сферу управління, підвищення стандартів якості послуг та забезпечення належного захисту прав споживачів.

Запитання Овчарука С.С.: Яке значення має запровадження гастрономічного туризму як окремого напрямку державної політики у сфері громадського харчування та гостинності?

Кропивний Є.В.: Дякую за запитання. Закріплення гастрономічного туризму як окремого напрямку сприятиме комплексному розвитку сфери громадського харчування та гостинності, оскільки дозволить поєднати туристичний потенціал регіонів із розвитком локального виробництва, традиційної кухні та підприємництва. Це створить додаткові можливості для залучення інвестицій, популяризації української гастрономічної культури, підтримки малого та середнього бізнесу, а також формування позитивного іміджу України як туристичної держави. Водночас таке нормативне закріплення сприятиме більш чіткому визначенню повноважень органів публічної адміністрації у цій сфері.

Запитання Луценко-Миськів Л.І.: Окресліть основні особливості правового статусу суб'єктів адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності.

Кропивний Є.В.: Дякую за запитання. Особливість правового статусу суб'єктів адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності полягає в тому, що вони виконують не лише контрольні, а й організаційні, координаційні та сервісні функції. До таких

суб'єктів належать органи державної влади, органи місцевого самоврядування та інші уповноважені органи, які забезпечують реалізацію державної політики у сфері безпечності харчових продуктів, захисту прав споживачів, розвитку інфраструктури та підтримки підприємництва. Водночас їх діяльність має бути спрямована не тільки на застосування владних приписів, а й на створення сприятливих умов для розвитку суб'єктів господарювання шляхом інформаційної, організаційної та консультативної підтримки.

Запитання Даниленко А.О.: Які особливості адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності в умовах сучасних викликів, зокрема воєнного стану?

Кропивний Є.В.: Дякую за запитання. В умовах воєнного стану адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності набуває особливого значення, оскільки ця галузь забезпечує не лише економічну діяльність, а й виконання важливих соціальних функцій. Основними особливостями є посилення ролі держави у питаннях безпеки харчових продуктів, підтримки суб'єктів господарювання, забезпечення стабільності ланцюгів постачання та адаптації закладів до кризових умов. Водночас важливим завданням є пошук балансу між необхідністю державного контролю та створенням сприятливих умов для збереження й розвитку підприємницької активності у сфері громадського харчування та гостинності.

Запитання Короса С.О.: Які елементи зарубіжного досвіду регулювання гастрономічної індустрії можуть бути найбільш корисними для України?

Кропивний Є.В.: Дякую за запитання. Для України найбільш перспективним є використання комплексного підходу, який поєднує державне регулювання, підтримку бізнесу та принципи сталого розвитку. Зокрема, досвід Швеції може бути використаний у частині зменшення харчових відходів, розвитку екологічних технологій та посилення контролю за якістю продукції. Французька модель є корисною щодо популяризації гастрономічної культури, адаптації до змін споживчих потреб та впровадження інноваційних технологій. Іспанський досвід може бути застосований у сфері розвитку гастрономічного туризму та циркулярної економіки. Актуальним для України є не механічне перенесення іноземних моделей, а їх адаптація з урахуванням національних економічних, соціальних та правових умов.

У подальшому обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь присутні члени спільного засідання.

Науковий керівник – Сорока Лариса Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу аспірантури і докторантури Науково-дослідного інституту публічного права зазначила, що підготовлена Кропивним Євгеном Володимировичем дисертація на тему «Адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні», подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081

«Право», є результатом самостійної, послідовної та цілеспрямованої наукової роботи здобувача.

У процесі підготовки дисертаційного дослідження Євгеній Володимирович зарекомендував себе як відповідальний, наполегливий та вмотивований дослідник, який демонструє високий рівень професійної підготовки, здатність до самостійного наукового пошуку та критичного аналізу актуальних проблем адміністративного права. Здобувач вміло застосовує сучасні методи наукового пізнання, належним чином опрацьовує теоретичний матеріал, аналізує нормативно-правові джерела та формує власні науково обґрунтовані висновки.

Під час роботи над дисертацією Кропивний Є.В. проявив себе як дослідник, здатний комплексно підходити до вирішення наукових завдань, поєднувати теоретичні положення юридичної науки із практичними потребами розвитку сфери громадського харчування та гостинності в Україні. Особливо варто відзначити його вміння працювати з великим масивом нормативного матеріалу, наукових джерел вітчизняних і зарубіжних авторів, здійснювати їх критичне осмислення та формувати власну аргументовану позицію.

Складений здобувачем план наукового дослідження дозволив послідовно розкрити поставлені завдання, що стало можливим завдяки правильному визначенню мети, об'єкта та предмета дослідження, а також належному використанню методологічного інструментарію. Євген Володимирович продемонстрував здатність до організації власної наукової роботи, дотримання принципів академічної доброчесності та відповідального ставлення до виконання індивідуального плану підготовки здобувача.

Позитивно характеризує здобувача його прагнення не лише дослідити існуючі адміністративно-правові проблеми, а й запропонувати практичні напрями їх вирішення. У процесі наукової роботи Кропивний Є.В. проявив здатність аналізувати сучасні тенденції розвитку гастрономічної індустрії, враховувати зарубіжний досвід правового регулювання та адаптувати його положення до українських умов.

Важливим показником наукової зрілості здобувача є його активна участь у науковій діяльності, підготовка публікацій за тематикою дисертаційного дослідження, апробація результатів роботи під час науково-практичних заходів. Це свідчить про сформованість його як молодого науковця, здатного до самостійного визначення перспектив подальших досліджень у сфері адміністративно-правового регулювання суспільних відносин.

Індивідуальний план наукової роботи та навчальний план виконано Кропивним Є.В. у повному обсязі.

За час виконання дисертаційної роботи Євген Володимирович проявив такі професійні якості, як відповідальність, системність мислення, наполегливість у досягненні поставленої мети та здатність до конструктивного наукового діалогу. Його дослідницький підхід характеризується

послідовністю, обґрунтованістю та прагненням до отримання практично значущих результатів.

Таким чином, дисертаційне дослідження Кропивного Євгена Володимировича є результатом його самостійної наукової праці, що підтверджує належний рівень підготовки здобувача, його наукову зрілість та готовність до здійснення подальшої дослідницької діяльності.

Загалом дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор – Кропивний Євген Володимирович – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Далі надано слово *рецензентам роботи*.

Куркова Ксенія Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права, як *рецензент роботи*, зазначила, що дослідження Кропивного Євгена Володимировича на тему «Адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні» є актуальним та своєчасним з огляду на сучасні трансформаційні процеси у сфері публічного управління та розвитку приватного сектору економіки.

Актуальність обраної тематики зумовлена тим, що сфера громадського харчування та гостинності є важливою складовою економічної системи держави, яка забезпечує не лише задоволення базових потреб населення, а й формує туристичний потенціал, сприяє розвитку малого та середнього підприємництва, створенню робочих місць та підвищенню інвестиційної привабливості України. Водночас динамічний розвиток цієї сфери, її адаптація до європейських стандартів, цифровізація процесів надання послуг, необхідність гарантування якості та безпечності харчових продуктів обумовлюють потребу у вдосконаленні адміністративно-правових механізмів її регулювання.

У цьому контексті дисертаційна робота Кропивного Євгена Володимировича має важливе наукове та практичне значення, оскільки спрямована на комплексне дослідження особливостей діяльності суб'єктів публічної адміністрації, адміністративно-правових засобів та методів впливу у сфері громадського харчування та гостинності, а також формування пропозицій щодо удосконалення державної політики у відповідній сфері.

Важливою характеристикою наукового стилю Кропивного Є.В. є системність мислення, послідовність у вирішенні поставлених завдань та здатність до формування комплексних пропозицій. Здобувачем проведено значний обсяг роботи щодо аналізу нормативно-правового забезпечення, наукових підходів вітчизняних і зарубіжних дослідників, а також міжнародних практик регулювання гастрономічної індустрії.

Схвальної оцінки заслуговує запропонований здобувачем підхід до удосконалення адміністративно-правового регулювання досліджуваної сфери через запровадження стратегічного бачення розвитку державної політики, використання позитивного міжнародного досвіду, удосконалення діяльності суб'єктів публічної адміністрації та впровадження сучасних управлінських інструментів.

Результати дисертаційного дослідження характеризуються науковою новизною, практичною спрямованістю та можуть бути використані у подальшому розвитку законодавства, формуванні державної політики у сфері громадського харчування та гостинності, а також у діяльності органів публічної адміністрації.

Дисертаційна робота Кропивного Євгена Володимировича на тему «Адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні» є самостійною завершеною науковою працею, виконаною на належному науковому рівні. Здобувач має необхідний рівень професійної та наукової підготовки, що підтверджується його публікаційною активністю та апробацією результатів дослідження.

Загалом дисертація відповідає спеціальності 081 «Право», вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, а також Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Луценко-Миськів Леся Ігорівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права, як *рецензент роботи* відзначила, що дослідження Кропивного Євгена Володимировича є безумовно актуальним в умовах сучасного розвитку української держави та трансформації суспільних відносин у сфері послуг. Сучасні виклики, пов'язані з необхідністю забезпечення належного державного контролю, підтримки малого і середнього підприємництва, впровадження стандартів якості обслуговування, розвитку гастрономічного туризму та адаптації національного законодавства до європейських підходів, зумовлюють потребу у комплексному науковому осмисленні особливостей адміністративно-правового регулювання цієї сфери.

Зміст дисертаційної роботи свідчить про послідовний та системний підхід здобувача до розкриття обраної проблематики. Автором здійснено дослідження теоретико-правових засад функціонування сфери громадського харчування та гостинності, визначено особливості її адміністративно-правового регулювання, охарактеризовано діяльність суб'єктів публічної адміністрації, а також запропоновано напрями удосконалення державної політики у відповідній сфері.

Позитивної оцінки заслуговує сформований здобувачем комплексний підхід до визначення змісту адміністративно-правового регулювання сфери

громадського харчування та гостинності, що враховує не лише владно-управлінський вплив держави, а й необхідність створення сприятливих умов для розвитку приватного сектору, забезпечення прав споживачів та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної гастрономічної індустрії.

Належний рівень наукової обґрунтованості результатів дослідження забезпечено використанням широкої джерельної бази, що включає нормативно-правові акти, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, а також аналіз практичних аспектів функціонування досліджуваної сфери. Методологічну основу дисертації становить комплекс загальнонаукових та спеціально-юридичних методів дослідження, застосування яких дозволило автору здійснити всебічний аналіз проблем адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності.

Особливої уваги заслуговують наукові положення щодо систематизації принципів адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності, класифікації засобів і методів адміністративного впливу, а також розроблення пропозицій щодо вдосконалення державної політики у цій сфері. Вагомим результатом дослідження є розроблення проєкту Стратегії розвитку державної політики у сфері громадського харчування та гостинності в Україні до 2030 року, що свідчить про практичну спрямованість роботи та прагнення здобувача не лише проаналізувати існуючі проблеми, а й запропонувати механізми їх вирішення.

Уважне ознайомлення зі змістом дисертації, її методологічною базою та сформульованими висновками дозволяє стверджувати, що Кропивний Євген Володимирович успішно виконав поставлені завдання дослідження. Автором сформульовано низку науково обґрунтованих положень, висновків і рекомендацій, які мають теоретичне значення для розвитку адміністративно-правової науки та практичну цінність для удосконалення правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності.

Дисертація Кропивного Євгена Володимировича на тему «Адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні» є самостійною завершеною науковою працею, виконаною за актуальною та практично значущою тематикою. Результати дослідження характеризуються науковою новизною, системністю та спрямованістю на вирішення актуальних проблем правового забезпечення функціонування важливої соціально-економічної сфери.

Дисертація відповідає спеціальності 081 «Право», Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та може бути подана до розгляду і захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Козін Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу Науково-дослідного інституту публічного права зазначив, що дисертаційна робота Кропивного Євгена Володимировича на тему «Адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні» є самостійним, завершеним та актуальним науковим дослідженням, спрямованим на вирішення важливої проблеми сучасного адміністративного права. У дисертаційній роботі Кропивним Є.В. здійснено спробу комплексного переосмислення ролі публічного адміністрування у забезпеченні належного функціонування сфери громадського харчування та гостинності. Автор не обмежується аналізом чинного законодавства, а розглядає досліджувану сферу як багаторівневий об'єкт адміністративно-правового впливу, що включає організаційні, управлінські, економічні та сервісні складові.

Позитивним моментом дослідження є авторське бачення місця сфери громадського харчування та гостинності у системі публічного регулювання. Дисертантом обґрунтовано необхідність переходу від переважно контрольної моделі державного впливу до більш збалансованого підходу, який передбачає одночасне забезпечення публічних інтересів та створення умов для розвитку підприємницької активності. Такий підхід дозволяє розглядати адміністративно-правове регулювання не лише як систему обмежень, а і як інструмент підтримки та розвитку відповідного сектору економіки.

Дисертаційна робота вирізняється послідовністю дослідницького підходу та належним рівнем наукового аналізу. Автором проведено значний обсяг роботи щодо опрацювання нормативних джерел, наукових позицій вітчизняних і зарубіжних дослідників, а також узагальнення практичних аспектів функціонування суб'єктів сфери громадського харчування та гостинності. Це дозволило сформулювати комплексне уявлення про існуючі проблеми правового регулювання та запропонувати шляхи їх вирішення.

Важливо відзначити практичну спрямованість отриманих результатів. Сформульовані у дисертації положення можуть бути використані під час удосконалення нормативно-правового забезпечення сфери громадського харчування та гостинності, оптимізації діяльності суб'єктів публічної адміністрації, а також при формуванні державних і регіональних програм розвитку цієї галузі.

Результати дослідження мають належний рівень обґрунтованості, внутрішню логічність та наукову цінність. Дисертант продемонстрував уміння самостійно визначати наукову проблему, аналізувати складні правові явища, формувати власну аргументовану позицію та пропонувати напрями вдосконалення адміністративно-правового регулювання.

Таким чином, дисертаційна робота Кропивного Євгена Володимировича на тему «Адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні» є завершеним науковим дослідженням, у якому отримано нові теоретично обґрунтовані та практично значущі

результати, що сприяють розвитку науки адміністративного права та удосконаленню механізмів публічного регулювання відповідної сфери.

Дисертація відповідає спеціальності 081 «Право», Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та може бути рекомендована до розгляду і захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Овчарук Сергій Станіславович – доктор юридичних наук, доцент, завідувач відділу проблем публічного права Науково-дослідного інституту публічного права зазначив, що дисертаційне дослідження Кропивного Євгена Володимировича є комплексною науковою працею, у якій поєднано ґрунтовний теоретико-правовий аналіз із практично спрямованими пропозиціями щодо вдосконалення механізмів публічного управління у сфері громадського харчування та гостинності. Обрана тематика характеризується значною актуальністю, оскільки досліджувана сфера є важливою складовою соціально-економічного розвитку держави, а її ефективне адміністративно-правове регулювання безпосередньо пов'язане із забезпеченням якості послуг, захистом прав споживачів, розвитком підприємництва та формуванням сприятливого бізнес-середовища.

У роботі автором послідовно визначено мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, які перебувають у логічному взаємозв'язку та забезпечують комплексне розкриття проблематики адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності. Запропонована структура дисертації дозволила системно дослідити як теоретичні аспекти функціонування цієї сфери, так і практичні проблеми реалізації владно-управлінського впливу з боку суб'єктів публічної адміністрації.

Ознайомлення зі змістом дисертації, її методологічним підґрунтям та отриманими результатами дає підстави стверджувати, що Кропивний Є.В. належним чином виконав поставлені завдання та сформував власне наукове бачення щодо напрямів удосконалення адміністративно-правового регулювання досліджуваної сфери. Достовірність та обґрунтованість результатів забезпечено використанням значного обсягу нормативно-правових джерел, наукових праць, аналітичних матеріалів, а також застосуванням комплексу загальнонаукових і спеціально-юридичних методів дослідження.

Позитивним аспектом дисертаційної роботи є те, що автор розглядає сферу громадського харчування та гостинності не лише як сукупність господарських відносин, а як окремий напрям публічного регулювання, у межах якого необхідним є забезпечення балансу між інтересами держави, суб'єктів підприємницької діяльності та споживачів. Такий підхід дозволив

дисертанту комплексно розкрити роль адміністративно-правових засобів у забезпеченні стабільного розвитку відповідної сфери.

Сформульовані у дисертації наукові положення, висновки та практичні рекомендації характеризуються належним рівнем аргументованості, послідовністю та науковою новизною. Вони мають як теоретичне значення для подальшого розвитку науки адміністративного права, так і прикладну цінність для удосконалення нормативного забезпечення та практики діяльності суб'єктів публічної адміністрації.

Результати дисертаційного дослідження пройшли належну апробацію під час участі автора у наукових заходах та відображені у відповідних наукових публікаціях. Це підтверджує послідовність проведеного дослідження та належний рівень наукової підготовки здобувача.

Отже, дисертація Кропивного Євгена Володимировича на тему «Адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні» є завершеним самостійним науковим дослідженням, у якому отримано науково обґрунтовані результати, що мають значення для розвитку адміністративно-правової науки та вдосконалення практики публічного адміністрування у сфері громадського харчування та гостинності, у зв'язку з чим може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Кропивний Є.В. висловив виступаючим та всім присутнім подяку за позитивну оцінку його дисертаційного дослідження, за висловлені побажання та професійні поради, що сприяли вдосконаленню змісту та форми дисертаційної роботи та корекції подальших науково-дослідних планів.

Присутні на засіданні одноголосно запропонували визнати дисертацію Кропивного Євгена Володимировича завершеною теоретично та практично-значимою науковою роботою, що містить висновки, які сприяють вирішенню нагальної наукової проблеми та є суттєвим внеском у розвиток юридичної науки, і яка може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій вченій раді. Запропоновано схвалити такий висновок:

ВИСНОВОК

щодо дисертації Кропивного Євгена Володимировича на тему «Адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні» на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право»

Актуальність теми дисертаційного дослідження обумовлена зокрема тим, що адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності є актуальним напрямом дослідження, оскільки ця сфера відіграє важливу роль у розвитку економіки, туризму та забезпеченні соціального добробуту населення України. Зростання туристичного потоку, розвиток міжнародних контактів та підвищення вимог до якості послуг

вимагають створення сучасного правового підґрунтя, яке б регулювало діяльність закладів громадського харчування та гостинності. Наразі в Україні відсутній спеціальний закон, який би охоплював усі аспекти цієї галузі, що створює прогалини в правовому регулюванні й ускладнює її функціонування. Окрім того, з огляду на те, що Україна розробила Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу та 23 червня 2022 році стала кандидатом на вступ до Європейського Союзу своєчасною та необхідною є гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами та практиками в сфері громадського харчування та гостинності. В умовах інтеграції України в європейське співтовариство важливо розробити ефективні механізми правового регулювання, які забезпечать прозорість, відповідальність і сталий розвиток сфери громадського харчування та гостинності. Це дозволить підвищити конкурентоспроможність українських закладів на міжнародному ринку, залучити іноземні інвестиції та покращити якість послуг, що надаються громадянам і туристам.

Разом з тим, необхідним є розв'язання низки практичних проблем, таких як боротьба з харчовими відходами, забезпечення санітарних і безпечних умов роботи закладів, захист прав споживачів і працівників. Вивчення адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності дозволить розробити рекомендації для вдосконалення законодавства, враховуючи сучасні тенденції, інновації та запити споживачів. Це сприятиме не лише правовій визначеності, але й формуванню позитивного іміджу України як держави з високими стандартами обслуговування. На сьогодні, питання розкриття сфери громадського харчування та гостинності як об'єкту адміністративно-правового дослідження; принципів адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності; державної політики у сфері громадського харчування та гостинності; засобів адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності були розглянуті лише фрагментарно. Недостатня теоретична розробленість проблематики у цій сфері, її беззаперечна наукова значущість та актуальність зумовлюють потребу у проведенні поглибленого дослідження адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності.

Усе вищезазначене свідчить про актуальність і необхідність узагальнення теоретичного та емпіричного матеріалу, визначення напрямків удосконалення адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні та обґрунтування способів вирішення завдань, зазначених у цьому дослідженні.

Наукове завдання, за розв'язання якого здобувач заслуговує присудження наукового ступеня полягає в тому, щоб на основі аналізу чинного законодавства України, практики його реалізації та узагальнення основних положень праць науковців визначити засади адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності в

Україні, а також запропонувати шляхи вдосконалення даного виду регулювання.

На основі проведеного дослідження сформовано ряд нових наукових положень і висновків, які розв'язують важливу наукову проблему; **найсуттєвішими науковими результатами, які одержав здобувач особисто та які характеризуються достовірністю та науковою новизною, є такі:**

– вперше визначено, що поняття «громадське харчування» і «ресторанне господарство» є спорідненими, але мають суттєві відмінності, що стосуються їхньої специфіки та обсягу: громадське харчування – це загальний термін, який охоплює всю сферу послуг, пов'язаних з приготуванням, подачею та продажем їжі і напоїв на комерційній основі. Цей сектор включає різноманітні заклади, від ресторанів і кафе до фаст-фудів, їдалень, кіосків та кейтерингових компаній. Громадське харчування має на меті задоволення потреб у харчуванні великої кількості людей, і його послуги орієнтовані на різні категорії споживачів з різними фінансовими можливостями. До цього сегменту можна віднести не тільки заклади високої кухні, а й заклади швидкого харчування, їдальні в школах, лікарнях, підприємствах, а також вуличні точки продажу їжі. Тоді як, ресторанне господарство є більш вузьким терміном, що описує частину сфери громадського харчування, яка зосереджена на ресторанах та подібних закладах (кафе, бари, бістро), що спеціалізуються на наданні більш високоякісних послуг з приготування і подачі їжі. Ресторанне господарство орієнтоване на створення комфортних умов для відвідувачів, де значну увагу приділяється не тільки якості їжі, але й обслуговуванню, атмосфері закладу та загальному досвіду клієнтів;

– вперше розроблено проєкт Стратегії (концепції) розвитку державної політики в сфері громадського харчування та гостинності в Україні на період до 2030 року;

– вперше доведено необхідність прийняття спеціального нормативно-правового акту Закону України «Про гостинну індустрію»;

– вперше запропоновано внести зміни та доповнення до: ч. 4 ст.4 Закону України «Про туризм» та доповнити підпунктом «гастрономічний туризм»; ч. 2 ст. 2 Закону України «Про інвестиційну діяльність» доповнити підпунктом 7 «принципу пріоритетності інвестиційної діяльності резидентами України»; п. 4 постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги на відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання» пунктом наступного змісту: «розташовані та провадять господарську діяльність на території, де ведуться бойові дії».

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що викладені в дисертаційному дослідженні висновки й пропозиції використовуються в:

– *науково-дослідній діяльності* – для подальшого наукового вивчення проблем адміністративно-правового регулювання сфери громадського

харчування та гостинності в Україні (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

– *освітньому процесі* – під час розроблення та викладання навчальної дисципліни «Адміністративне право та процес: доктринальні та практичні проблеми» (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права).

Достовірність і обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій забезпечується:

– комплексним застосуванням раціональної сукупності дослідницьких методів пізнання соціальних процесів і явищ у сферах дії держави та права для аналізу і характеристики нормативно-правових актів і наукових праць, присвячених теоретичним, нормативним і практичним аспектам адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні;

– застосуванням методологічних принципів об'єктивності і неупередженості аналізу та критичного осмислення досліджуваного матеріалу;

– аргументованою науковою полемікою з іншими вченими в тексті дисертації;

– використанням положень чинного законодавства України, а також офіційних аналітичних і статистичних матеріалів, довідкових видань та юридичної публіцистики;

– послідовністю та логікою викладення здобувачем матеріалу, його аргументованістю;

– відповідністю висновків роботи і отриманих результатів поставленим завданням та доведенням сформульованих пропозицій до рівня їх можливого використання у практиці;

– рівнем репрезентативності емпіричного матеріалу.

Апробація матеріалів дисертації. Основні положення дисертації, теоретичні та практичні висновки й рекомендації оприлюднено на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях та круглих столах: «Глобальні тенденції та проблеми розвитку вищої освіти» (м. Київ, 1 грудня 2023 р.); «Проблеми правового регулювання публічних відносин в контексті сучасних глобалізаційних та євроінтеграційних процесів в Україні» (м. Київ, 18 червня 2024 р.); «Україна-2024: глобальні та регіональні виклики» (м. Рівне, 11 жовтня 2024 р.).

Публікації. Основні результати дисертації, висновки та пропозиції знайшли своє відображення у восьми наукових публікаціях, з яких п'ять статей в журналах, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук; три – тези доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях.

Наукові праці Кропивного Є.В., опубліковані за результатами дисертаційного дослідження, відповідають вимогам п.п. 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про

присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Всі представлені наукові публікації здобувача зараховуються за темою дисертації, а саме:

1. Кропивний Є.В. Види об'єктів сфери громадського харчування та гостинності. *Київський часопис права*. 2024. № 4. С. 89–94. DOI: <https://doi.org/10.32782/klj/2024.4.12>

2. Кропивний Є.В. Принципи адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності. *Журнал східноєвропейського права*. 2024. № 122. С. 105–111. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11297285>

3. Кропивний Є.В. Міжнародний досвід адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності. *Dictum Factum*. 2025. № 2(18). С. 96–101. DOI: <https://doi.org/10.32703/2663-6352/2025-2-18-96-101>

4. Кропивний Є.В. Державна політика у сфері громадського харчування та гостинності. *Київський часопис права*. 2025. № 3. С. 189–195. DOI: <https://doi.org/10.32782/klj/2025.3.26>

5. Кропивний Є.В. Засоби адміністративно-правового регулювання сфери громадського харчування та гостинності. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 10(50). С. 1051–1060. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-10\(50\)-1051-1060](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-10(50)-1051-1060)

Оцінка мови і стилю дисертації. Дисертація написана науковим стилем, українською мовою. Наукові положення, висновки та рекомендації викладені стисло, точно, ясно та просто, що забезпечує легкість і доступність їх сприйняття.

Відповідність дисертації встановленим вимогам і визначеній спеціальності. Форма і зміст дисертації та анотації відповідають вимогам, що встановлені Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

Дисертація є цілісною, завершеною, кваліфікованою працею, в якій містяться висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні і практичні результати та наукові положення, що характеризуються єдністю змісту і свідчать про особистий внесок здобувача в юридичну науку.

Анотація дисертації є узагальненим коротким викладом її основного змісту. В анотації стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення, що дає повне

уявлення про виконану здобувачем роботу. Обсяг дисертації та анотації, а також зміст роботи відповідають встановленим вимогам.

Адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні є напрямом, який віднесено до спеціальності 081 «Право».

УХВАЛИЛИ:

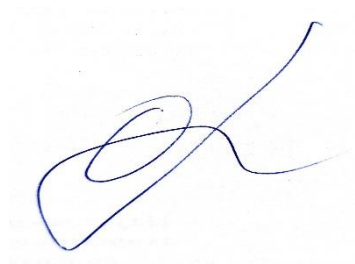
1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Кропивного Євгена Вікторовича на тему «Адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів Кропивного Євгена Вікторовича відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

3. Рекомендувати дисертацію Кропивного Євгена Вікторовича на тему «Адміністративно-правове регулювання сфери громадського харчування та гостинності в Україні» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 10, проти – 0, таких, що утримались – 0; здобувач Кропивний Є.В. – не голосував.

**Головуючий на засіданні –
доктор юридичних наук, доцент,
завідувач відділу
Науково-дослідного інституту
публічного права**

С.С. Овчарук